

تعاونیهای دانشگاهی

در مالزی

موقعیت جغرافیایی، سیاسی

و اقتصادی

صفی الله ملکی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

موقعیت جغرافیایی - سیاسی و اقتصادی

کشور مالزی از شبه جزیره مالی - صباح و ساراواک تشکیل شده است. شبه جزیره مالی در سرزمین اصلی جنوب شرقی آسیا واقع شده در حالیکه صباح و ساراواک در جزیره بورنئو قرار دارند و حدود ۵۳۰ کیلو متر مربع است که در حدود ۷۰ درصد از خاک این کشور را جنگل و کوه احاطه کرده است.

جمعیت مالزی بیش از ۱۷/۸ میلیون نفر است که حدود ۷۰ درصد از آنها در روستاها زندگی می کنند، جمعیت پایتخت مالزی شهر کوالالامپور با ۱/۱۰۳/۲۰۰۰ نفر می باشد.

زبان اصلی کشور، مالزیایی است با وجود نژادهای مختلف در این کشور زبانهای چینی - هندی و انگلیسی نیز رایج می باشد.

هر سال در ماه رمضان مسابقه بین المللی قرائت قرآن در این کشور برگزار می گردد و از دیگر شهرهای مهم مالزی شهر کوچینگ می باشد.

مالزی به صورت مشروطه سلطنتی اداره می شود. بر طبق قانون اساسی پادشاه کشور توسط رؤسا و فرمانروایان ایالتها بمدت ۵ سال انتخاب می شود.

در حدود ۶۰ درصد از مردم مالزی مسلمان هستند و اسلام دین رسمی کشور است. بقیه مردم بودایی - هندوی و مسیحی هستند.

صادرات مهم مالزی لاستیک - چوب - روغن نخل و نفت می باشد و درآمد سرانه

مالزی حدود ۲۳۰۰ دلار آمریکایی می باشد و رشد واقعی تولیدات ناخالص ملی حدود ۱۰ درصد در سال است.

صنایع مالزی بیشتر پوشاک - لاستیک سازی و شیمیائی و نساجی است.

نسبت با سوادان بسیار بالاست و به ۹۲ درصد می رسد این نسبت بالا معلول این واقعیت این که هر چند مالزی کشوری ثروتمند نیست، اما آموزش ابتدایی و متوسطه کلاً دولتی است، حال آنکه تحصیلات عالی عمدتاً به صورت خصوصی اداره می شود.

از زمان استقلال (۱۹۵۷) به بعد، در آموزش و پرورش مالزی دو تحول عمده صورت گرفته و در ایجاد ارتباط بین تعلیم و تربیت و اشتغال بسیار مؤثر بوده است. نخستین تحول توسعه و گسترش مؤسسات آموزشی برای ارائه آموزش و پرورش به عده زیادتری از افراد و فراهم ساختن امکانات تحصیل عالی برای آنان است. تحول دوم عبارت است از اجرای چهار نوع آموزش و پرورش متفاوت بر اساس چهار زبان متفاوت رایج در کشور. یعنی انگلیسی، مالی، چینی و تامیل و سوق دادن آنها به سوی یک زبان ملی.

عمر مراکز آموزش عالی بسیار کوتاه است. در سال ۱۹۵۷ نخستین مؤسسه آموزش عالی در کوالالامپور ایجاد شد. این مؤسسه در سال ۱۹۶۱ به دانشگاه مالایا تغییر نام داد و مستقل شد. از آن پس شش دانشگاه بزرگ دولتی در کشور ایجاد شده و دولت به ایجاد انستیتوی تکنولوژی اقدام کرده است.

جدول شماره یک: وضعیت دانشگاهها و مراکز آموزش عالی مالزی تا سال ۱۹۹۱

نام دانشگاه	سال تأسیس	عده دانشجویان تمام وقت	عده اعضای هیات مدیره
دانشگاه مالایا	۱۹۶۱	۱۱۸۹۳	۱۳۷۲
دانشگاه علوم مالزی	۱۹۶۹	۱۷۲۵۷	۶۰۹
دانشگاه ملی مالزی	۱۹۷۰	۱۰۲۵۵	۱۱۰۰
دانشگاه کشاورزی مالزی	۱۹۷۱	۸۹۲۰	۸۷۹
دانشگاه فنی و مهندسی مالزی	۱۹۷۲	۸۱۴۲	۱۲۷۶
دانشگاه شمال مالزی	۱۹۸۴	۳۵۰۰	۱۷۳
دانشگاه بین‌المللی اسلامی	۱۹۸۳	۲۶۲۲	۳۰۷
انستیتوی تکنولوژی مارا	۱۹۶۷	۳۰۱۱۴	۲۵۰۰
جمع		۸۲۷۲۳	۸۲۱۶

دانشکده‌های جدیدالتاسیس خصوصی نیز در صدد ایجاد تعاونی هستند.

اکثر تعاونیهای دانشگاهی در خدمت اعضاء و دیگر دانشجویان هستند، اما چون مدت اقامت دانشجویان در دانشگاه کوتاه است، بیش از ده درصد آنان عضو تعاونی نیستند.

چون آموزش و پرورش از اولویت قابل ملاحظه‌ای برخوردار است، در مالزی همواره ورود به آموزش عالی رقابت‌آمیز بوده است. این امر موجب تشکیل تعداد زیادی موسسه آموزش عالی خصوصی شده که برنامه‌های دانشگاهها را اجرا و مدرک رسمی فارغ‌التحصیلی صادر می‌کنند.

تعاونیهای دانشگاهی

هر یک از دانشگاههای مالزی و حتی بعضی از دانشکده‌ها تعاونی خاص خود را دارند ضمن اینکه معدودی از آنها بیش از یک تعاونی دارند. دانشگاهها و

وضعیت عضویت در تعاونیهای مالزی طی سالهای ۹۰-۱۹۷۸

تعاونی	۱۹۸۷	۱۹۸۸	۱۹۸۹	۱۹۹۰
دانشگاه مالایا	۱۳۵۷	۱۳۵۷	۱۳۰۱	۱۳۱۴
دانشگاه علوم مالزی	۵۲۰	۵۲۰	۵۶۰	۶۰۰
دانشگاه ملی مالزی	۱۷۴۹	۱۷۴۶	۱۸۹۵	۲۵۶
دانشگاه کشاورزی مالزی	۲۰۳	۲۶۰	۲۸۴	۲۵۶
دانشگاه بین‌المللی اسلامی	۱۲۹	۱۸۸	۲۰۰	۲۵۶
انستیتو تکنولوژی مارا	۲۷۱	۲۶۲	۲۸۳	۲۵۷
جمع	۲۲۲۹	۲۳۵۳	۲۵۲۳	۲۹۴۸

فروش کل، درآمد، هزینه، سود یا زیان، و سود سهام تعاونیها تا سال ۱۹۹۰ (دلار مالزی)

تعاونی	فروش کل	درآمد	هزینه	سود	سود سهام (درصد)
دانشگاه مالایا	۹۵۴۸۸۴۴	۱۵۱۱۸۶۸	۱۲۳۹۴۰۰	۲۰۲۴۶۸	۱۰
دانشگاه علوم مالزی	۲۷۱۴۳۵۰	۲۴۶۳۰۶	۲۰۴۶۵۹	۱۴۱۶۲۶	۲۰
دانشگاه ملی مالزی	۴۷۲۶۵۶۲	۶۳۶۸۱۰	۲۹۴۲۵۸	۳۴۲۵۵۱	۶
دانشگاه کشاورزی مالزی	۷۳۴۶۷۱۱	۲۹۰۵۵۶	۳۴۶۹۵۹	۱۴۳۶۰۶	۱۵
دانشگاه بین‌المللی اسلامی	۵۴۱۷۹۲	۲۸۶۲۱۱	۳۵۴۸۷۵	۳۱۳۳۶	۲۰
انستیتو تکنولوژی مارا	۲۵۰۰۶۷۸	۵۱۱۳۶۸	۴۸۰۷۷۳	۹۵۰۰۲	۱۵

۳. عملکرد تعاونیهای دانشگاهی

تمام تعاونیهای دانشگاهی سود قابل ملاحظه‌ای به دست آورده‌اند. این توفیق را می‌توان به عوامل زیر نسبت داد:

۱. مدیریت خوب
- هیات مدیره‌ها از مدرسان دانشگاه و مدیران ارشد دارای تحصیلات و تعهد بالا

می‌شود، و لوازم التحریر بوده است. کتابفروشی دانشگاه جایی است که کارکنان و دانشجویان اوقات فراغت خود را چه برای مطالعه کتابها و مجلات و چه برای خرید لوازم یادبود در آن می‌گذرانند. کافه تریای تعاونی همواره پناهگاه دانشجویان دلتنگ است. این مکان به اندازه

دانشجویان یا کمک به کسانی که درخشش تحصیلی دارند «اعسم از دانشجویان دانشگاه مربوط یا خارج از آن» دست دارند.

به طور خلاصه می‌توان گفت که تعاونیهای دانشگاهی در جهت رفاه اجتماعی جامعه دانشگاهی نقش بسیار مهمی ایفا می‌کنند.

۵. مشکلات تعاونیهای دانشگاهی

هرچند تعاونیهای دانشگاهی از موفق‌ترین تعاونیهای کشور بوده‌اند، اما نباید تصور کرد که مشکل یا مساله‌ای ندارند. مسایلی که ذیلاً می‌آید، از پاسخی این تعاونیها به پرسشنامه‌هایی که در بین آنها توزیع شده، استخراج گردیده است.

الف: هرچند تعاونیهای دانشگاهی در افزایش رفاه اجتماعی جامعه دانشگاهی (از لحاظ ارائه خدمات و توزیع سود سهام) نقش بسیار مهمی دارند، ولی مسوولان دانشگاهها آنها را بخش و زیر مجموعه‌ای از مدیریت دانشگاه نمی‌دانند.

ب: عضویت در تعاونیهای دانشگاهی تنها برای گروههای کم درآمد جاذبه دارد، حال آنکه مدرسان و دانشجویان بخش کوچکی از اعضای آن را تشکیل می‌دهند.

دانشگاه قدمت دارد، هر چند بازارچه تعاونی در بین اعضای هیات علمی و دانشجویان به عنوان مرکز خرید مایحتاج روزانه و «خرده» ریز شهرت دارد.

دفتر تعاونی در نقش بانک ظاهر می‌شود، زیرا اعضای دانشگاهی تعاونی از آن وام نقدی با حداقل سود، یعنی ۶ درصد، دریافت می‌دارند.

همچنین، اعضا می‌توانند کالاهای برقی، لوازم خانگی و کالاهای دیگر را به قیمت رقابتی اما به صورت قسطی خریداری کنند به نحوی که اقساط از حقوق آنان کسر گردد.

در بعضی از کتابفروشیهای تعاونیهای دانشگاهی در برابر خرید کتب علمی و درسی توسط اعضا و دانشجویان، به آنان تخفیف می‌دهد.

به عنوان یک فعالیت چشمگیر معمولاً تعاونیهای دانشگاهی در حمایت از

تشکیل شده است.

۲. رهبری شایسته

سمتهای رئیس و دبیر تعاونیهای دانشگاهی همواره به اعضای ارشد هیات علمی واگذار شده و در نتیجه این افراد مورد احترام اعضا بوده‌اند.

۳. کارکنان تمام وقت

امور روزمره تعاونیها توسط اشخاص شایسته تمام وقت اداره می‌شود.

۴. بازار انحصاری

تعاونیهای دانشگاهی تهیه کنندگان انحصاری دفتر و کتاب و دیگر لوازم التحریر برای اعضای دانشگاه و دانشجویان هستند.

۴. تأثیر تعاونیهای دانشگاهی بر زندگی جامعه دانشگاهی

طبق سنت تعاونی دانشگاه تهیه کننده عمده دفتر، یادبودهایی که در دانشگاه اهدا

به عنوان یک فعالیت چشمگیر معمولاً تعاونیهای دانشگاهی در حمایت از دانشجویان یا کمک به کسانی که درخشش تحصیلی دارند «اعسم از دانشجویان دانشگاه مربوط یا خارج از آن» دست دارند. به طور خلاصه می‌توان گفت که تعاونیهای دانشگاهی در جهت رفاه اجتماعی جامعه دانشگاهی نقش بسیار مهمی ایفا می‌کنند.

ج: هر چه دانشگاه بیشتر گسترش پیدا می‌کند، محل استقرار کتابفروشیها و بازارچه‌ها کمتر اهمیت استراتژیکی خود را حفظ می‌کنند.

۱۹۸۶ و ۱۹۸۷ ضرر کردند.

ز: اکثر اعضای تعاونیها غیر فعال بوده، در اداره امور و جلسات شرکت نمیکنند.
ح: پیدا کردن افراد ذیصلاح و تمام وقت برای اداره تعاونیها دشوار و جابه جایی این قبیل افراد بسیار زیاد است.

۶. ضرورت پیشرفت امور

الف. تعاونی دانشگاه بر حسب ماهیت خود شخصیتی حقوقی است که به بهبود رفاه اجتماعی جامعه دانشگاهی کمک می کند. از اینرو، درست و منطقی است که مدیران دانشگاه و اعضای هیات مدیره تعاونیها برای برنامه ریزی تعاونیها و تأمین تسهیلات بهتر رفاهی برای جامعه دانشگاهی دست به دست هم بدهند.

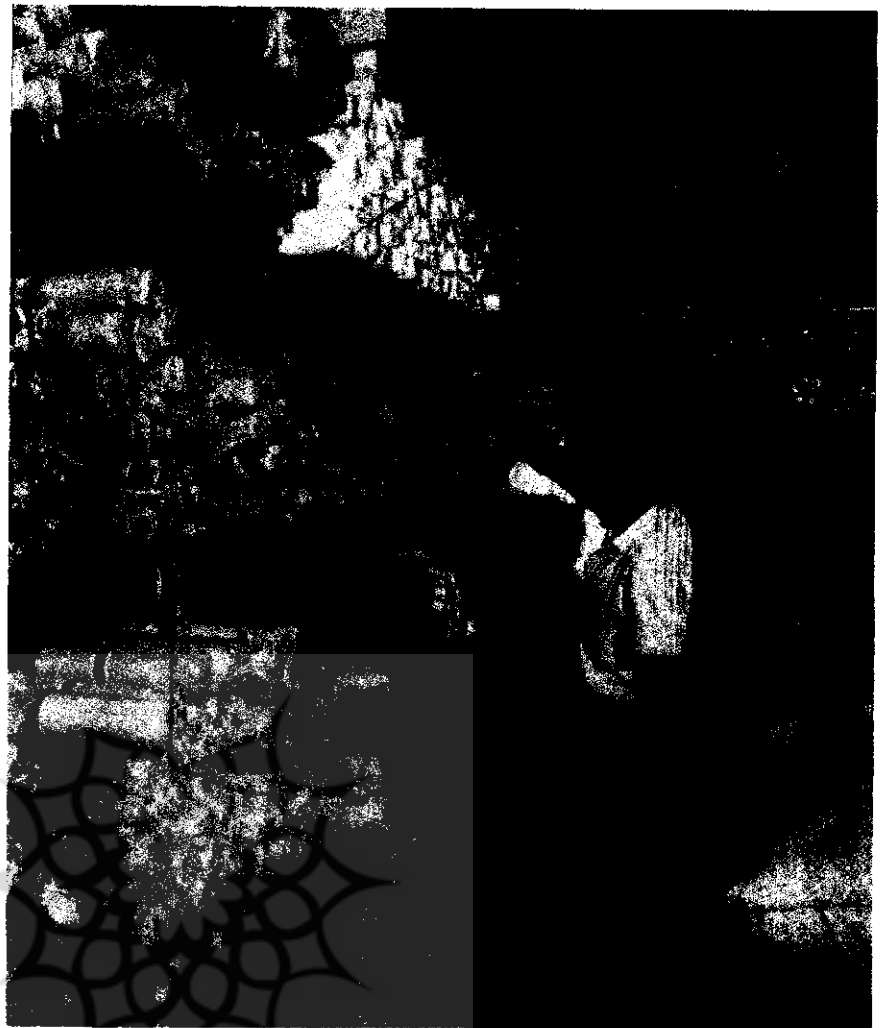
ب: جذب عضو همواره یک مساله بوده است. میبایست برای افزایش عدد اعضا مخصوصاً از اعضای هیات علمی، مدیران ارشد و دانشجویان تلاش کافی مبذول گردد.

ج: اکثر تعاونیهای دانشگاهی مرزهای داد و ستد خود را به محوطه دانشگاه متبوع محدود می کنند. شایسته است تعاونیها به داد و ستد در خارج از شهرک دانشگاهی بپردازند و بیش از پیش در خدمت مردم اطراف دانشگاه باشند.

د: می توان جابه جایی شدید کارکنان تعاونیها را با اجرای طرح حقوق و مزایای رقابتی به حداقل کاهش داد.

منابع و مأخذ

۱. دائرة المعارف مصور زرین نوشته غلامرضا طباطبائی مجد
۲. مسروری کلی بر تعاونیهای دانشگاهی نوشته Dr. Makhtar Budin
۳. جزوات وزارت تعاون (انتشارات معاونت تحقیقات و آموزش)
۴. دانشگاه بین المللی اسلامی یک دانشگاه خصوصی است که از حمایت دولت برخوردار بوده، تعداد زیادی از کشورهای مسلمان به آن کمک می کنند.

هر یک از دانشگاههای مالزی و حتی بعضی از دانشکدهها تعاونی خاص خود را دارند ضمن اینکه معدودی از آنها بیش از یک تعاونی دارند. دانشگاهها و دانشکدههای جدید التاسیس خصوصی نیز در صدد ایجاد تعاونی هستند. اکثر تعاونیهای دانشگاهی در خدمت اعضاء و دیگر دانشجویان هستند، اما چون مدت اقامت دانشجویان در دانشگاه کوتاه است، بیش از ده درصد آنان عضو تعاونی نیستند.

د: فعالیتهای بازرگانی تعاونیها بیش از حد به جامعه دانشگاهی محدود می شود. در تعطیلات طولانی (که عملاً دانشجویان در دانشگاه نیستند) فعالیتهای مذکور راکد می شود.

ه: لازم است تعاونیها با مغازههای خصوصی جامعه دانشگاهی با مالکیت خصوصی که در اطراف شهرکهای دانشگاهی مثل قارچ از زمین می روید، رقابت کنند.

و: در سال ۱۹۸۶ دولت فعالیت تعاونیهای دانشگاهی را در زمینه تأمین کتاب، لوازم التحریر، و دیگر لوازم اداری و آموزشی ممنوع کرد، زیرا بیم آن داشت که تضاد منافع بروز کند. این بخشنامه در تمامی تعاونیهای دانشگاهی تأثیر منفی بر جای گذاشت. حتی معدودی از آنها در سالهای